

Polski węgiel dla domów i mieszkań
zakazany już za 5 lat? – s. 16

Industriada 2024 w kopalni Wujek – s. 14

POLSKA GRUPA
GÓRNICZA S.A.

Największy producent
węgla kamiennego w Unii Europejskiej

www.pgg.pl

W poszukiwaniu energii jutra

O profilaktyce pożarowej w kopalniach węgla kamiennego oraz o innowacyjnych rozwiązaniach transportu specjalnego mówili przedstawiciele Polskiej Grupy Górniczej S.A. podczas IX Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Technicznej „Energia, środowisko, eksploatacja kopalni – zarządzanie i zrównoważony rozwój”, którą zorganizowano w dniach 3-5 czerwca 2024 r. w filii Politechniki Śląskiej w Rybniku.

Przewodnym tematem tegorocznej konferencji był wodór jako paliwo przyszłości i technologie wodorowe. W inauguracji uczestniczyli ministrowie aktywów państwowych Borys Budka i przemysłu Marzena Czarnecka (której resort w Katowicach ma już kompetencje w dziedzinie surowców energetycznych, od węgla, gazu ziemnego i ropy naftowej po wodór i energię jądrową). Ministerstwo Przemysłu objęło rybnicką konferencję patronatem honorowym.

Podczas sesji w Centrum Kształcenia Ustawicznego Politechniki Śląskiej w Rybniku Zygmunt Łukaszczyk, prof. PŚ, dyrektor rybnickiej filii podkreślał, że poszukiwanie nowych źródeł energii to jedno z najistotniejszych cywilizacyjnych wyzwań w Polsce i Europie.

Co po węglu i kiedy?

W Rybniku – przy współpracy CKU Politechniki Śl. i samorządu powstaje Centrum Odnawialnych Źródeł Energii i Technologii Wodorowych w projekcie ROW 2.0. Zmienia się odczytanie skrótu ROW z Rybnickiego Okręgu Węglowego na Wodorowy, a na ulicach Rybnika testowanych jest ponad 20 autobusów o napędzie wodorowym. Z drugiej strony – w mieście i sąsiednich gminach – działa wieloruchowa kopal-

nia Polskiej Grupy Górniczej S.A., której zakłady wydobywcze funkcjonować mają według umowy społecznej najdłużej w grupie, przez 20-25 kolejnych lat (Chwałowice i Jankowice do 2049 r., radliński Marcel do 2046 r., Rydułtowy do 2043 r.).

– *Nie możemy sobie powiedzieć, że nagle skończymy z węglem, bo co w zamian? Trzeba mieć wiele wyobraźni. W jakiej perspektywie uzyskamy energię z atomu? Myli się ten, kto myśli, że za 10 lat wybudujemy elektrownię atomową. Proces ten wydłuża się, bo m.in. rośnie świadomość odpowiedzialności za środowisko. Pierwsza elektrownia jądrowa ruszy może za 15 lat. A do tego czasu musimy mieć zabezpieczenie w postaci węgla energetycznego. Pytanie tylko, czy własnego, czy z importu...* – mówi Zygmunt Łukaszczyk.

Górnictwo jest nowoczesne!

– *To nieprawda, że górnictwo jest przestarzałe. Jest ono bardzo nowoczesne, choć mało kto chce słyszeć i mówić o tym, że rozwiązania kompleksów ścianowych, kombinatów, monitoring są dziś w kopalniach wysokotechnologiczne. Musimy popatrzeć na górnictwo sprawiedliwie, uzmysłowić sobie, dokąd zmierza Polska w transformacji – dodaje szef CKU filii PŚ i organizator konferencji.*

Ilustracją zaawansowania technologii górniczych były m.in. prelekcje reprezentantów PGG S.A. W sesji poświęconej zagrożeniom i technikom wspomagającym w przemyśle i górnictwie Bartłomiej Penczek – sztygar Oddziału Ochrony Przeciwpożarowej Dołu Kopalni w ruchu Piast zaprezentował współczesne metody profilaktyki pożarowej w kopalniach węgla kamiennego na przykładzie macierzystego zakładu.

Na sesji „Technologie w przemyśle i ochronie środowiska” zespół autorów z kopalni ROW (dyrektor Tomasz Tkocz, nadsztygarzy górniczy ruchu Chwałowice Łukasz Doleżych i Krystian Kaczmarczyk) przedstawił referat: „Zastosowanie innowacyjnych rozwiązań transportu specjalnego przy użyciu kolejki podwieszanej podczas zbrojenia powierzchni ścianowej o nachyleniu do 35° na przykładzie kopalni ROW – Chwałowice”.

Wykorzystać podziemne zbiorniki metanu

Prof. Henryk Badura ze Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Śl. (które współorganizowało konferencję) zwracał uwagę na pilną potrzebę wykorzystania metanu z kopalń węgla na Śląsku. Nawet po zamknięciu kopalni gaz pod ziemią występuje obficie i łatwo go pozyskać, bo przedostaje się do byłych wyrobisk.

– *Mieszkamy w sąsiedztwie ogromnych zbiorników gazu związanego z węglem. Trzeba go wykorzystać a także podnieść wykorzystanie metanu ujmowanego w pracujących kopalniach* – mówi ekspert.

Szerokie spektrum zagadnień poruszanych w trakcie rybnickiej imprezy obejmowało też m. in. sztuczną inteligencję w zarządzaniu nowoczesnymi przedsiębiorstwami typu 4.0, wykorzystanie doświadczeń i technik górnictwa podziemnego w budownictwie na powierzchni, monitoring zagrożeń i ratownictwo oraz wiele innych kwestii.

WITOLD GAŁĄZKA
FACEBOOK/ZYGMUNT ŁUKASZCZYK

INNTECH PGG

INŻYNIERIA JUTRA

Zaoszczędziliśmy
około 10 mln złotych!

34

Nowy mural upamiętniający najdłuższy podziemny strajk

PGG family 19

03 W poszukiwaniu energii jutra

IX Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna „Energia, środowisko, eksploatacja kopalni – zarządzanie i zrównoważony rozwój”.

06 FAKTY•LICZBY•WYDARZENIA

10 Pierwszy uczestnik konkursu „Pracuję Bezpiecznie 2024” dostał się do półfinału

Dyskusja z udziałem Leszka Pietraszka, prezesa Polskiej Grupy Górniczej S.A.

12 Nowy mural upamiętniający najdłuższy podziemny strajk w 1981 roku

14 Industriada 2024 w kopalni Wujek

Święto Szlaku Zabytków Techniki od piętnastu lat łączy przeszłość i teraźniejszość, czego efektem są na nowo odkrywane historie o naszym regionie.

16 Polski węgiel dla domów i mieszkań zakazany już za 5 lat?!

Jednym głosem górnicze związki zawodowe skrytykowały z oburzeniem projekt nowego rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska.

18 Pierwiastek górniczy Nocy Muzeów 2024

19 PGG Family

Oferta dla pracowników PGG S.A. i ich rodzin.

24 Patrick Moreno zagrał dla fanów w Tajlandii, Japonii i Chinach

Z tournée po krajach azjatyckich wrócił DJ i producent muzyczny Patrick Moreno.

26 Z wizytą u naszych bratanków

Europa na weekend.

30 Konkurs recytatorski rozstrzygnięty

Występy młodych recytatorów miały miejsce 4 czerwca 2024 r. w Śląskim Centrum Wolności i Solidarności.

32 Kopalnia Jankowice

Fotorelacja.

34 Klimatyzacja centralna powstaje na Staszicu

INNTECH PGG.

W numerze:

Konkurs recytatorski rozstrzygnięty

Obserwuj PGG na Twitterze! Zeskanuj kod QR i przejdź do aplikacji → #follow

Obserwuj PGG na Instagramie! Zeskanuj kod QR i przejdź do aplikacji → #follow

Biuro Public Relations i Komunikacji Wewnętrznej

REDAKTOR NACZELNY:
Aleksandra Wysocka-Siembiga, a.wysocka-siembiga@pgg.pl
REDAKTORZY:
Katarzyna Rogus, Witold Całgózka, Bożena Sieja,
Daria Klimza, Zbigniew Piłksa

REDAKCJA ZASTRZEGA SOBIE PRAWO DO KOREKTY I SKRACANIA NADESŁANYCH TEKSTÓW.

ODDANO DO DRUKU: 12.06.2024 R. NAKŁAD: 6 000 EGZ.
ZDJĘCIE NA OKŁADCE: INDUSTRIADIADA 2024 W KOPALNI WUJEK.
FOT. BOŻENA SIEJA

POLSKA GRUPA
GÓRNICZA

ADRES REDAKCJI:
40-039 Katowice, ul. Powstańców 30, p. 403
tel. 32 757 20 92

WYDAWCA:
Polska Grupa Górnicza S.A.
40-039 Katowice, ul. Powstańców 30

Kopalnia
Jankowice

32

PRZEPISY

Nazwy węgla po nowemu

MINISTERSTWO KLIMATU i Środowiska pracuje nad wprowadzeniem zakazu sprzedaży gospodarstwom domowym niektórych rodzajów węgla. Od 1 lipca 2024 roku do obrotu dopuszczone mają być jedynie paliwa sortymentu orzech i groszek, które są przeznaczone do urządzeń grzewczych spełniających normy. Na stronie Rządowego Centrum Legislacji (RCL) opublikowano projekt rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych. Nowe przepisy mają m.in. przeciwdziałać tzw. greenwashingowi. Zaproponowane nowe nazwy sortymentów paliw nie będą sugerowały tzw. ekologicznego charakteru paliwa i nie będą tym samym wprowadzały konsumentów w błąd – podkreślono w projekcie rozporządzenia, które będzie też stopniowo zastrzegać wymagania jakościowe dla paliw stałych oferowanych na rynku. Resort klimatu i środowiska w uzasadnieniu projektu poinformował ponadto, że rozpoczęto prace nad zmianą ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, „przewidującą zakaz wprowadzania do obrotu z przeznaczeniem do użycia w sektorze bytowo-komunalnym od dnia 1 lipca 2029 r. sortymentów węgiel kostka, węgiel orzech, węgiel groszek i węgiel miął (...). Będą natomiast wprowadzane do obrotu paliwa sortymentu orzech i groszek przeznaczone dla klasowych urządzeń grzewczych, których parametry jakościowe są zgodne z wymaganiami normy PN-EN 303-5 (tj.: zawartość popiołu na poziomie do 7 proc., zawartość opałowa od 26 MJ/kg; zawartość wilgoci

całkowitej do 11 proc.) – dodano w uzasadnieniu projektu. Projekt przewiduje zmiany odnośnie do nazw poszczególnych sortymentów paliw; sformułowanie „kęsy, kostka, kostka I, kostka II” zostanie zastąpione sformułowaniem „węgiel kostka”, które będzie stosowane do końca czerwca 2029 roku. Stosowana będzie również nazwa „węgiel orzech” zamiast „orzech, orzech I, orzech II”. Zamiast nazw „groszek, groszek I, groszek II, ekogroszek, groszek plus” używany będzie „węgiel groszek”. Nie będzie można też używać nazwy „ekomiął, miął plus” tylko – „węgiel miął”, a zamiast „antracytu” będzie „węgiel”. Nowe przepisy przewidują również stopniową zmianę parametrów sprzedawanego węgla, która – zdaniem MKiŚ – ma zapewnić producentom, jak i użytkownikom takiego paliwa czas na dostosowanie się.

Zgodnie z projektem stopniowo ma zmniejszać się maksymalna zawartość siarki oraz wilgoci w przypadku węgla – kostki, orzecha, groszku i miąłu. Dodatkowo w projektowanym rozporządzeniu zaproponowano 30 czerwca 2029 r. jako datę graniczną stosowania wymagań jakościowych dla: węgla kamiennego, brykietów lub peletów. W uzasadnieniu projektu przypomniano, że w związku z obowiązującym od 1 czerwca 2020 r. zakazem wprowadzania do obrotu węgla brunatnego do celów grzewczych dla gospodarstw domowych, od 1 lipca 2025 roku obowiązywać ma analogiczny zakaz odnośnie sprzedaży paliw stałych otrzymywanych w procesie przeróbki termicznej węgla brunatnego. W związku z tym normy jakościowe dla takiego paliwa będą obowiązywać do końca czerwca 2025 roku.

ZESPÓŁ TRÓJSTRONNY

Rozmawiali o umowie społecznej dla górnictwa

Z udziałem minister przemysłu Marzeny Czarneckiej obradował 27 maja 2024 r. w urzędzie wojewódzkim w Katowicach Zespół Trójstronny ds. Bezpieczeństwa Społecznego Górników. W posiedzeniu uczestniczyli przedstawiciele związków zawodowych i pracodawców. Minister przemysłu reprezentowała stronę rządową i przewodniczyła obradom. Tematem przewodnim były kwestie związane z notyfikacją umowy społecznej dla górnictwa. Uczestnicy posiedzenia omówili też skutki dla spółek węglowych unijnego rozporządzenia dot. redukcji emisji metanu, a także ogólną sytuację branży górnictwa węgla kamiennego. Obrady trwały

ponad trzy godziny. Zespół Trójstronny ds. Bezpieczeństwa Społecznego Górników to najstarszy zespół, który został powołany w grudniu 1992 roku w wyniku ustaleń strony rządowej i związków zawodowych i reaktywowany porozumieniem postrajkowym w maju 1993 roku. Obecnie działa na podstawie regulaminu przyjętego w 2018 roku. Głównym jego celem jest kontynuowanie trójstronnego dialogu sektorowego prowadzonego dla godzenia interesów stron i realizacji rządowych programów restrukturyzacyjnych oraz strategii dla branży górnictwa węgla kamiennego – dla zachowania pokoju społecznego.

OPRAC.: BOŻENA SIEJA
ŹRÓDŁA: NETTG.PL, WNP.PL, INTERIA.PL, MINI-
STERSTWO PRZEMYSŁU

KADRY

Nadzór górniczy z nowym prezesem

Prezes Rady Ministrów dnia 3 czerwca 2024 r., na podstawie art. 165 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2023 r. poz. 633, z późn. zm.), powołał Piotra Litwę od dnia 5 czerwca 2024 r. na stanowisko prezesa Wyższego Urzędu Górniczego z siedzibą w Katowicach. Piotr Litwa był już szefem nadzoru górniczego w latach 2008-2014. Był także wojewodą śląskim. Jest członkiem wielu stowarzyszeń górniczych, w tym także naukowych, ponadto ma uprawnienia kierownika ruchu podziemnych zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny. Przypominajmy, że 25 marca ze stanowiska prezesa WUG odwołany został Adam Mirek. 16 kwietnia ukazało się ogłoszenie o postępowaniu kwalifikacyjnym na stanowisko szefa nadzoru górniczego. Za przebieg naboru odpowiadał zespół powołany pod koniec marca przez ministra przemysłu Marzenę Czarnecką. Zgłoszenia na stanowisko szefa nadzoru górniczego były przyjmowane do piątku, 26 kwietnia. Ich otwarcie miało miejsce w środę, 8 maja. Pięć dni później odbyły się rozmowy z kandydatami spełniającymi wymogi

formalne. Z zespołem spotkało się sześć osób, które chciały zostać szefami nadzoru górniczego. Rozmowy obejmowały m.in. wiedzę o zakresie działalności Wyższego Urzędu Górniczego oraz wiedzę niezbędną do wykonywania zadań na stanowisku prezesa; kwalifikacje i doświadczenie zawodowe kandydata w zakresie umiejętności zarządczych na stanowisku prezesa centralnego organu administracji rządowej właściwego w sprawach nadzoru górniczego. WUG jest centralnym urzędem administracji rządowej, nadzorowanym przez ministra przemysłu. Urzędem kieruje prezes, którego powołuje i odwołuje premier. Głównym zadaniem Wyższego Urzędu Górniczego oraz podległych mu okręgowych urzędów górniczych jest nadzór i kontrola zakładów górniczych w Polsce w celu ochrony życia i zdrowia górników, ochrony środowiska na terenach eksploatacji górniczej, a także rekultywacji gruntów pogórniczych. WUG w Katowicach ustanowiony został rozporządzeniem Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej z 24 czerwca 1922 r. Ten dzień uznaje się za powstanie współczesnego polskiego nadzoru górniczego.

SKLEP INTERNETOWY

Trwa promocja „Wiosenne rabaty”

W czerwcu z kodem rabatowym PGG202406 węgiel taniej o 150 zł/t!

Kod rabatowy PGG202406 znajduje się na stronie głównej – www.sklep.pgg.pl – dzięki niemu przy zakupie co najmniej 2 ton węgla, niezależnie od sortymentu, za każdą tonę zapłacimy mniej.

Korzystając przy zakupie z kodu rabatowego w lipcu – wygenerowane zostaną

kolejne kody rabatowe, im szybciej jednak węgiel kupimy, tym większy rabat:

- do końca czerwca (01-30.06.2024 r.) – 150 zł/t przy zakupie co najmniej 2t,
- w lipcu (01-31.07.2024 r.) – 100 zł/t przy zakupie co najmniej 2t.

Z każdego kodu można skorzystać tylko raz w określonym terminie.

Akcja „Wiosenne Rabaty 2024” wystar-

towała 8 kwietnia i potrwa do 31 lipca 2024 roku.

Szczegółowe warunki i zasady promocji dostępne są w Regulaminie Promocji „Wiosenne Rabaty 2024” na stronie www.sklep.pgg.pl

-150 zł/t

z kodem rabatowym
PGG202406

Od 1 do 30 czerwca 2024 r.
przy zakupie co najmniej 2 t.

Szczegółowe warunki i zasady promocji dostępne w Regulaminie Promocji „Wiosenne Rabaty 2024” na stronie www.sklep.pgg.pl

Kup węgiel wiosną!

Im szybciej, tym większy rabat, przy zakupie co najmniej 2 t:

- w czerwcu -150 zł/t,
- w lipcu -100 zł/t.

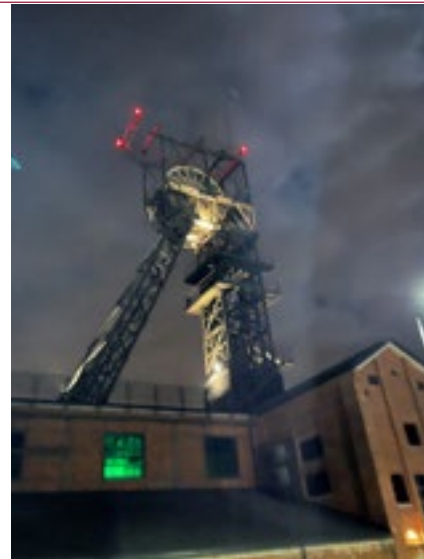
NAGRODY

Europa Nostra Award dla Zabytkowej Kopalni Ignacy

Zabytkowa Kopalnia Ignacy w Rybniku została nagrodzona Europejską Nagrodą Dziedzictwa / Nagrodą Europa Nostra 2024. To najważniejsze europejskie wyróżnienie, jakie przyznawane jest projektom, osobom, organizacjom i instytucjom działającym w obszarze dziedzictwa kulturowego. W gronie 26 laureatów z 18 krajów znalazła się Zabytkowa Kopalnia Ignacy w Rybniku. Rybnicki zabytek techniki otrzymał Europejską Nagrodę Dziedzictwa / Nagrodę Europa Nostra w kategorii Konserwacja i Adaptacja. Zyskał uznanie ekspertów m.in. za całościowe podejście do kwestii rewitalizacji i dostosowania do nowych funkcji. Dawny zakład wydobywczy, którego historia sięga 1792 roku, dziś jest miejscem kultury, edukacji i rekreacji, a także pełni ważną rolę w integracji lokalnej społeczności. Po zakończeniu działalności najcenniejsza część kopalni wraz z parowymi maszynami wyciągowymi została zachowana i zaadaptowana do nowych funkcji. Było to możliwe dzięki staraniom byłych pracowników i przeprowadzonej przez miasto Rybnik inwestycji, która uzyskała dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej.

W 1999 roku, mierząc się z negatywnymi skutkami restrukturyzacji górnictwa, pracownicy przewidzianej do zamknięcia kopalni Ignacy założyli stowarzyszenie. Jego celem było przekonanie zarządu przedsiębiorstwa oraz władz miasta Rybnika o konieczności zachowania dziedzictwa ośmiu pokoleń rybnickich górników. Dzięki ich zabiegom w 2005 roku obiekt został wpisany do rejestru zabytków. – Rywalizacja w kategorii Konserwacja i Adaptacja Europejskiej Nagrody Dziedzictwa / Nagrody Europa Nostra jest zawsze bardzo zacięta, a zabytki techniki związane z przemysłem ciężkim rzadko są nagradzane. Wyróżnienie to jest nie tylko wyrazem uznania dla naszego projektu, ale wzmacnia pozycję województwa śląskiego jako europejskiego lidera w zakresie promocji i upowszechniania dziedzictwa kultury przemysłowej – skomentował wynik konkursu Marek Gołosz, dyrektor Zabytkowej Kopalni Ignacy w Rybniku.

W konkursie wzięło udział 206 projektów z 38 krajów. Jury konkursowe złożone z 12 międzynarodowych ekspertów z obszaru dziedzictwa kulturowego wybrało 26 laureatów, w tym 3 z Pol-

ski. Są oni wszyscy związani ze Śląskiem. Oprócz Zabytkowej Kopalni Ignacy prestiżowy tytuł uzyskał Model rewitalizacji rzemiosła Serfenta, Cieszyn, w kategorii Edukacja, Szkolenia i Umiejętności oraz dr Piotr Gerber, Wrocław, w kategorii Mistrzowie Dziedzictwa. Wraz z ogłoszeniem wyników uruchomiono głosowanie online. Internauci spośród zwycięzców wybierają laureata Nagrody Publiczności. Głosowanie potrwa do 22 września 2024 roku.

REGULACJE

Nakrętka już zawsze z butelką

Unijna dyrektywa plastikowa SUP (Single Use Plastics, czyli plastik jednorazowego użytku), aby zapobiec zaśmiecaniu plaż i przedostawaniu się plastików do morza, wprowadza obowiązek trwałego przytwierdzenia nakrętek do butelek plastikowych. Od 1 lipca to rozwiązanie będzie dotyczyło wszystkich butelek plastikowych, we wszystkich krajach Unii Europejskiej, natomiast wdrożone do polskiego porządku prawnego mówi: „wprowadzający produkty w jednorazowych opakowaniach na napoje będących pojemnikami z tworzyw sztucznych o pojemności do trzech litrów może wprowadzać do obrotu napoje w tych pojemnikach, jeżeli zakrętki i wieczka tych pojemników wykonane z tworzyw sztucznych pozostają przymocowane do nich podczas etapu zamierzonego użytkowania napoju”. Na wprowadzeniu tego zapisu najbardziej zależało krajom nadmorskim. Przepisy mają pomóc w walce z zanieczyszczeniem plaż. Dokładna liczba nakrętek zaśmiecających plaże Europy jest trudna do oszacowania. Jednak, wg organizacji pozarządowych, każdego roku na światowych plażach ląduje ponad 8 milionów ton odpadów plastikowych, w tym także nakrętek butelek PET. Rozwiązanie to ma ułatwić i usprawnić proces recyklingu. Odkręcone nakrętki trafiają w sortowni do frakcji drobnej, a stamtąd nikt już ich nie odzyska. Trafiają do spalarni lub lądują na wysypisku. Nie ma skutecznej i opłacalnej technologii wysortowania tak małych elementów. Ministerstwo Klimatu zaleca, aby przed wyrzuceniem do kosza (żółtego pojemnika) butelkę przede wszystkim

zgnieść, a przypadkowo oderwaną zakrętkę zakręcić na pustej butelce, gdyż linie recyklingu butelek PET są przygotowane do jej dalszej obróbki.

Testy autobusu autonomicznego w Katowicach

W Parku Śląskim na trzykilometrowym odcinku od Alei Żyrafy, wzdłuż Śląskiego Ogrodu Zoologicznego aż do Planetarium – Śląskiego Parku Nauki do 21 czerwca trwają kolejne testy, tym razem z pasażerami, autonomicznego pojazdu Bles BB-1. Pilotaż jest jednym z elementów planu rozwoju mobilności w parku, który docelowo ma wyłączyć ruch samochodów w jego centralnej części. Przejazd autonomicznym minibusem Bles BB-1 jest bezpłatny, a podczas pilotażu porusza się on z prędkością do 20 km/h. Pojazd jest przygotowany do przewozu 15 osób. Jest niskopodłogowy, posiada automatyczną rampę dla wózków, miejsce dla osób z ograniczeniami mobilności oraz 7 miejsc siedzących. Po kalibracji trasy i ustawieniu systemu autonomii Bles BB-1 wykrywa przeszkody i innych uczestników ruchu, a także przyspiesza, zwalnia i hamuje adekwatnie do sytuacji. Liczne czujniki, skanujące obszar wokół minibusu, zapewniają precyzyjną orientację na drodze oraz poprawną lokalizację na mapie przejazdu. Wszystkie manewry są monitorowane przez moduł nadzoru, którego zadaniem jest zapewnienie bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu. Zasięg pojazdu Bles BB-1 wynosi około 200 km. Podczas pilotażu w pojeździe obecny będzie także kierowca. Jego zadaniem będzie nadzór nad przebiegiem kursów, a w razie potrzeby przejęcie kontroli nad minibusem. Wcześniej pojazd Bles BB-1 przechodził testy na trasie z lotniska na Muchowcu do plaży w Dolinie Trzech Stawów. – W Katowicach mocno stawiamy na rozwój komunikacji publicznej. Inwe-

stujemy w autobusy elektryczne, hybrydowe czy zasilane gazem z licznymi udogodnieniami, dzięki którym mieszkańcy mogą korzystać z komunikacji zbiorowej w komfortowych warunkach. W kwietniu testowaliśmy autobus na wodór, aby przeanalizować, jak w praktyce działa ta technologia. Sprawdzamy także innego rodzaju innowacje w transporcie. Testy autonomicznego pojazdu w Katowicach odbyły się na przełomie października i listopada ubiegłego roku. Teraz z tą technologią mogą zapoznać się pasażerowie, którzy bezpłatnie będą mogli skorzystać z przejazdu – mówi Marcin Krupa, prezydent Katowic. Drugi etap testów w Katowicach ma pomóc ocenić możliwość wykorzystania autonomicznego pojazdu w transporcie zbiorowym ze szczególnym uwzględnieniem osób z ograniczoną mobilnością, a także poznać opinie mieszkańców i zaplanować wdrożenie tego typu pojazdów w przyszłości. Docelowo autonomiczny minibus będzie obsługiwał kursy na odcinkach tzw. pierwszej i ostatniej mili, czyli tras dojaz-

dowych do większych centrów przesiadkowych, gdzie obecnie komunikacja z przyczyn ekonomicznych nie funkcjonuje lub jest mocno ograniczona. Ponadto pojazd będzie mógł pojawić się w miejscach użyteczności publicznej, gdzie tradycyjny transport ma ograniczone możliwości, takich jak cmentarze, duże parkingi, tereny rekreacyjne, duże kompleksy szpitalne czy uniwersyteckie kampusy. W ten sposób technologia wesprze mobilność osób starszych lub z niepełnosprawnością ruchową. – Główny cel pilotażu to właśnie udostępnienie możliwości przejazdu autonomicznym minibusem pasażerom z ograniczoną mobilnością. Dzięki współpracy z PKM i Miastem Katowice, podczas kursów będziemy mieć szansę przekonać się, na ile zastosowane przez nas rozwiązania odpowiadają na potrzeby osób z niepełnosprawnością i seniorów. Tacy pasażerowie będą mieli też pierwszeństwo w wejściu do pojazdu podczas testów – mówi Martyna Wiśniowska, CEO Bles. Sprawdzana jest m.in. wygoda korzystania z rampy najazdowej i sys-

temu mocowania wózków inwalidzkich, a także czytelność systemu informacji. Podczas testów zespół z Uniwersytetu Śląskiego prowadzi również badanie ankietowe wśród pasażerów. Z założenia autobusy autonomiczne mają obsługiwać nierentowne trasy oraz dzięki odejściu od sztywnych rozkładów na rzecz dynamicznego transportu na żądanie (DRT, ang. demand responsive transport) dostosować przejazdy do faktycznych potrzeb mieszkańców, co pozwoli znacznie ograniczyć koszty transportu.

KADRY

CSRG z nowym zarządem

Nazwiska nowych szefów Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego zostały opublikowane na stronie internetowej spółki. Prezes Mirosław Bagiński oraz wiceprezes ds. technicznych Jerzy Krótki – tak na razie prezentuje się nowy zarząd CSRG w Bytomiu. Do obsadzenia pozostało jeszcze stanowisko wiceprezesa ds. ekonomiki i finansów. Postępowanie kwalifikacyjne jest w toku. Mirosław Bagiński jest związany z ratownictwem górniczym od wielu lat,

podobnie jak Jerzy Krótki. Mirosław Bagiński w przeszłości był m.in. wiceprezesem Stacji ds. technicznych. Natomiast Jerzy Krótki szefował Okręgowej Stacji Ratownictwa Górniczego w Wodzisławiu Śląskim. Misją Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego jest niezwłoczne niesienie pomocy w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia osób przebywających w zakładzie górniczym, bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego, a także bezpieczeństwa publicznego

oraz zaangażowanie w działania gospodarczo-obronne państwa. Jedynym akcjonariuszem spółki jest Skarb Państwa. CSRG ma status spółki o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym. Stacja jest wpisana do rejestru jednostek współpracujących z systemem Państwowego Ratownictwa Medycznego wojew

OPRAC.: BOŻENA SIEJA
ŹRÓDŁA: NETTG.PL, WNP.PL, INTERIA.PL

Pierwszy uczestnik konkursu z zakresu wiedzy BHP „Pracuję Bezpiecznie 2024” dostał się do półfinału

Około 1200 uczestników zarejestrowało się już na platformie konkursu wiedzy dla pracowników PGG z zakresu BHP „Pracuję Bezpiecznie 2024” i rozwiązuje zadania przygotowujące oraz testy konkursowe na Portalu Pracownika. Pierwszy najbardziej aktywny uczestnik dostał się już do półfinału. Zdobył ponad 40 tysięcy punktów, podczas gdy za jeden test przyznawanych jest punktów 30.

Pierwsi ochotnicy zalogowali się na Portalu Pracownika tuż po północy pierwszego kwietnia, ledwo ruszyła tegoroczna edycja konkursu. Szacuje się, że do września, wzorem lat ubiegłych, w eliminacjach weźmie udział blisko 2 tysiące osób. Pracownicy Polskiej Grupy Górniczej zarejestrowani na platformie konkursowej rozwiązują testy.

– Pierwszy półfinalista rozwiązał blisko półtora tysiąca testów, dzięki czemu uzyskał bardzo mocną przewagę. Pracownicy, którzy startują w tym konkursie kolejny raz, to już wiedzą, że warto uciec do przodu, by potem już nikt ich nie dogonił. Oczywiście są także nowe osoby, które się zarejestrowały. A przypomnę, że zgodnie z zasadami w tegorocznym konkursie nie mogą uczestniczyć ubiegłorocznymi finalistami – wyjaśnia dyrektor Biura BHP Grzegorz Ochman.

Na Portalu Pracownika zarejestrowani w konkursie pracownicy PGG mają możliwość rozwiązywania testów przygotowujących. Mogą do nich podchodzić wielokrotnie, ale tylko raz każdego miesiąca rozwiązują test konkursowy. Zakres wiedzy jest spory i docelowo ma objąć 1600 zagadnień. I tak na przykład górnik może spodziewać się pytań o sprawy związane z elektryką, a elektryk o sprawy związane z pracą na przodku. Co roku są wprowadzane nowości. W tym roku to możliwość współdecydowania o tematyce pytań.

– Na platformie konkursowej każdy uczestnik ma do dyspozycji nową zakładkę preferencji. Zgodnie z nimi oprócz najbardziej ogólnych pytań z zakresu BHP, pra-

cownik sam decyduje, mając do dyspozycji tematykę górniczą, mechaniczną, elektryczną i dotyczącą stanowisk powierzchniowych, czy chce odpowiadać na pytania dotyczące zagadnień powierzchniowych, czy tych, które na przykład dotyczą organizacji pracy pod ziemią. Wybór preferencji pytań jest możliwy w dowolnym momencie trwania konkursu – wyjaśnia dyrektor Ochman.

Konkursem objęte są wszystkie Oddziały Polskiej Grupy Górniczej S.A., oprócz pracowników działów BHP, pracowników Centrali, dozoru wyższego i osób z kierownictwa oraz zwycięzców poprzednich edycji.

Dyrektor Grzegorz Ochman przypomina, że systematyczność i aktywność całej załogi decyduje także o tym, ile osób z danej kopalni dostanie się do półfinału. Mogą

znaleźć się w nim także pracownicy, którzy zdobędą najwięcej punktów w trakcie audytów środowiskowych w kopalniach. Jednak tak zakwalifikowane osoby muszą jeszcze rozwiązać zadanie konkursowe.

Do półfinału może dostać się 60 osób, z których 10 najlepszych do ścisłego finału. Zgodnie z założeniem finał zawsze organizuje ta kopalnia, z której pochodzi zwycięzca poprzedniej edycji. Ubiegłoroczną, jubileuszową edycję wygrał sztymar zmianowy oddziału przodkowego GRP-W1 Tomasz Oboński z kopalni Staszic-Wujek.

W tym roku zdobywca pierwszego miejsca otrzyma 12000 złotych, drugiego – 8500 złotych, a trzeciego – 6500 złotych. Pozostali uczestnicy finału otrzymają po 2000 złotych.

OPRAC.: DARIA KLIMZA

Zostań Mistrzem Wiedzy o BHP

Uczestnicząc w konkursie zdobywasz wiedzę, która zaprocentuje: 100% bezpieczeństwa i wiele atrakcyjnych nagród!

NAGRODY DLA NAJLEPSZEGO ODDZIAŁU

Po sześciu miesiącach eliminacji zakładowych nagrody dla najlepszego oddziału każdego ruchu kopalni oraz zakładu, będą przyznawali Dyrektorzy Oddziałów PGG S.A. w sposób zwyczajowo przyjęty w kopalni/zakładzie.

NAGRODY DLA FINALISTÓW KONKURSU

Dla laureatów finału konkursu „Pracuję Bezpiecznie 2024” ufundowane zostaną następujące nagrody:

za zajęcie I miejsca: nagroda w wysokości 10 000,00 zł. brutto,

za zajęcie II miejsca: nagroda w wysokości 7 500,00 zł. brutto,

za zajęcie III miejsca: nagroda w wysokości 5 000,00 zł. brutto,

dla uczestników finału konkursu, którzy zajęli miejsca od IV do X: nagrody po 1 000,00 zł. brutto.

Zapraszamy do udziału w tegorocznej edycji konkursu **Pracuję bezpiecznie 2024**.

Twoja wiedza może przynieść korzyści nie tylko dla Ciebie, ale także dla całej naszej społeczności górniczej.

Razem możemy tworzyć bezpieczniejsze warunki pracy, budując kulturę bezpieczeństwa, która będzie kwintesencją naszej profesji górniczej.

POLSKA GRUPA
GÓRNICZA

Serdecznie zapraszamy!

Nowy mural upamiętniający najdłuższy podziemny strajk w 1981 roku został odsłonięty przy ruchu Piast w Bieruniu

Mural upamiętniający najdłuższy strajk podziemny w okresie stanu wojennego w kopalni Piast w Bieruniu został uroczystie odsłonięty 28 maja 2024 roku na ścianie budynku zakładu. Pomysłodawcą jest Związek Zawodowy Pracowników Dołowych przy wsparciu PGG S.A. W uroczystej ceremonii przecięcia wstęgi wzięli udział między innymi wiceprezes zarządu ds. finansowych Bartosz Kępa, dyrektor kopalni Piast-Ziemowit Krzysztof Krasucki, przedstawiciele związków zawodowych, przedstawiciele samorządu, uczestnicy podziemnego strajku, pracownicy Polskiej Grupy Górniczej S.A., artyści.

To, co się wówczas wydarzyło, było odważne i bardzo ważne, bo zmieniło bieg historii. Mural jest artystycznie wyraźny, piękny i potrzebny, bo przekazujemy historię kolejnym pokoleniom, budujemy tożsamość regionu.

Miałem sześć lat, gdy miały miejsce wydarzenia związane ze stanem wojennym – zaznaczył wiceprezes ds. finansowych PGG S.A. Bartosz Kępa.

Mural namalowali artyści z pracowni Czary-Mury Marta Piróg i Marek Grela,

na podstawie obrazu autorstwa Urszuli Wajdzik, który powstał z okazji 40. rocznicy strajku podczas pleneru Regionalnego Stowarzyszenia Twórców Kultury „Grupa na Zamku” Oświęcim. Prezesem tego stowarzyszenia jest przewodniczący Związku

Zawodowego Pracowników Dołowych Jerzy Demski.

– *Pomysł wykonania muralu jest związany z pamiątkową tablicą, wmurowaną rok temu. Tablica jest poświęcona rodzinom strajkujących, bo ten budynek w 1981 roku pełnił rolę w tamtych czasach poczekalni dla górników, którzy czekali na autobusy. Tu wówczas się grupowali górnicy, a w związku z tym, że my strajkowaliśmy, to tutaj była możliwość kontaktu z bliskimi, był tu telefon i rodziny tu przychodziły. Mural jest doskonałą oprawą dla tej tablicy. Obraz wykonała artystka z naszego stowarzyszenia podczas pleneru malarskiego związanego z obchodami 40. rocznicy strajku w kopalni* – wyjaśnia przewodniczący Jerzy Demski.

– *Jestem wzruszona, jest to dla mnie ogromne przeżycie. Dziękuję za zaszczyt, jaki mnie spotkał, i za wyróżnienie* – podkreśliła podczas uroczystości autorka obrazu Urszula Wajdzik.

Artyści z grupy Czary-Mury przyznali, że przeniesienie obrazu z płótna na ścianę było dla nich wyzwaniem.

– *Przede wszystkim było to wyzwanie emocjonalne, bo każdy twórca, tworząc wkłada w swoje dzieło emocje. My musieliśmy odzwierciedlić emocje autorki obrazu i dodać własne. Do projektu obrazu, który był malowany z rzutnika, domalowaliśmy infrastrukturę kopalni* – mówiła Marta Piróg.

To kolejny mural przy kopalni Piast w Bieruniu upamiętniający najdłuższy strajk podziemny w 1981 r. podczas stanu wojennego. Autorami muralu, odsłoniętego jesienią 2021 roku z inicjatywy Solidarności na bocznej ścianie czteropiętrowego bloku mieszkalnego w pobliżu kopalni, są

także Marta Piróg i Marek Grela, tworząc pracownię Czary-Mury.

Trwający dwa tygodnie, 650 m pod ziemią strajk w kopalni Piast w Bieruniu był najdłuższym tego typu protestem w powojennej historii górnictwa. Górnicy z Piasta spędzili Boże Narodzenie pod ziemią, przy wstrzymanych dostawach żywności i gasnących lampkach. Ostatnie dni strajku, w tym Wigilię, większość strajkującej załogi spędziła już właściwie w ciemnościach, z wydzielanym jedzeniem.

DARIA KLIMZA

Industriada 2024 w kopalni Wujek

Święto Szlaku Zabytków Techniki od piętnastu lat łączy przeszłość i teraźniejszość, czego efektem są nowo odkrywane historie o naszym regionie.

W skład Szlaku Zabytków Techniki wchodzi kilkadziesiąt obiektów związanych z tradycją górniczą, hutniczą, energetyką, kolejnictwem, łącznością, włókiennictwem, produkcją wody oraz przemysłem spożywczym. To istniejące muzea, zamieszkałe kolonie robotnicze, działające zakłady pracy. W tym roku na zwiedzających czekały 423 wydarzenia w 47 obiektach, w tym w 10 obiektach zaprzyjaźnionych.

Wielkie otwarcie Industriady odbyło się 1 czerwca o godz. 12 na osiedlu Nikiszow-

wiec w Katowicach. Przygotowano tam m.in. powitanie przez orkiestrę górniczą „Wieczorek”, która przeszła przez osiedle i odegrała hymn, specjalnie skomponowany na 15. edycję Industriady.

Śląskie Centrum Wolności i Solidarności, jako obiekt zaprzyjaźniony, po raz pierwszy dołączyło do tego wydarzenia i zaplanowało w ramach Industriady 2024 m.in. spacer po kopalni Wujek. Grupy oprowadzali Michał Dzióbek, historyk ze ŚCWIS, i Jolanta Chroszcz, pasjonatka i znawczyni górnictwa, która 36 lat przepracowała w Zakładzie Przeróbczym kopalni Wujek. – *Serce*

moje zostało na tej kopalni i często odwiedzam Muzeum z rodziną i znajomymi. Tak zrodził się pomysł, aby poprowadzić wycieczkę po terenie kopalni. Dzisiaj jest moja premiera w tej roli – mówiła Pani Jola po oprowadzeniu pierwszej grupy zwiedzających.

Uczestnicy spaceru po kopalni zobaczyli m.in. łaźnię łańcuskową, maszynownię szybu Krakus, stację ratownictwa górniczego, wieże wyciągowe szybów oraz teren wokół budynków zakładu przeróbczego.

BOŻENA SIEJA

Szlak Zabytków Techniki jest tematycznym szlakiem turystyczno-kulturowym, łączącym obiekty związane z kulturą dziedzictwa przemysłowego województwa śląskiego, oraz jednym z kluczowych przedsięwzięć związanych z promocją regionu. Jest to wielokrotnie nagradzany produkt turystyczny. W 2008 r. otrzymał Złoty Certyfikat Polskiej Organizacji Turystycznej dla najlepszego produktu turystycznego w kraju. W styczniu 2010 r. jako jedyny szlak z Europy Środkowej i Wschodniej dołączył do Europejskiego Szlaku Dziedzictwa Przemysłowego (European Route of Industrial Heritage – ERIH). Od 2010 r. w wyznaczoną sobotę czerwca organizowane jest Święto Szlaku Zabytków Techniki – INDUSTRIADA. Co roku w czołówce najbardziej popularnych obiektów Szlaku znajdują się nie tylko kopalnie (Kopalnia Guido w Zabrze oraz Kopalnia Srebra w Tarnowskich Górach), ale i Muzeum Chleba w Radzionkowie, Park Tradycji w Siemianowicach Śląskich, Muzeum Tyskich Browarów Książęcych czy Browar w Żywcu.

Polski węgiel dla domów i mieszkań zakazany już za 5 lat?!

Jednym głosem górnicze związki zawodowe skrytykowały z oburzeniem projekt nowego rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych, w którym drastycznie zaostrza się parametry węgla opałowego. Od 2029 r. sprzedaż znakomitej większości produkowanych przez polskie spółki paliw węglowych dla gospodarstw domowych miałyby zostać zakazana.

Co tak wzburzyło środowisko górnicze w Polsce w propozycjach resortu klimatu? Na mocy ustawy z 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw MKiŚ ma prawo wyznaczać nowe, zmienione parametry węgla, który spalany jest w kotłach domowych do celów grzewczych, a także w instalacjach ciepłych o małej mocy nominalnej (mniejszej niż 1 MW). Na przykład w przeszłości wyeliminowano w ten sposób zużycie w piecach domowych najszkodliwszych dla powietrza flotokoncentratów czy mułów węglowych. Po napaści Rosji na Ukrainę dla złagodzenia kryzysu paliwowego czasowo nawet zmniejszono (do końca 2023 r.) wymagania jakościowe dla węgla. Teraz resort klimatu przedstawił w tekście rozporządzenia, uzasadnienia i w załącznikach projektu (który opublikowano pod koniec

kwietnia na stronach Centrum Informacyjnego Rządu do konsultacji) pomysł na stopniowe zaostrzenie norm zawartości siarki, kaloryczności, wilgotności i pyłów aż do końca czerwca 2029 r. Potem nastąpić ma to, co z węglem brunatnym w 2020 r. – całkowity zakaz sprzedaży i spalania w sektorze komunalno-bytowym węgla kamiennego. Na zasadzie wyjątku dopuszczone do obrotu mogą być od 1 lipca 2029 r. sortymenty groszek i orzech przeznaczone do klasowych urządzeń grzewczych, o bardzo wyśrubowanych normach (np. dopuszczalna zawartość popiołu spadłaby z dzisiejszych 12 do 7 proc.). Ponadto resort klimatu uważa (podobnie jak ekoaktywiści), że producenci i sprzedawcy węgla oszukują klientów przy pomocy tzw. greenwashingu, gdy ośmielają się dodawać w nazwach paliw przedrostek „eko-” lub opisywać ekologiczne zalety węglowych produktów. Zostanie to zakazane. MKiŚ tłumaczy, że obostrzeniami projektu wypełnia tylko wymagania jednego z kamieni milowych KPO (B4G), czego oczekuje od Polski Bruksela.

W połowie maja pomysły resortu klimatu oprotestowała w listach otwartych Krajowa Sekcja Górnictwa Węgla Kamiennego NSZZ Solidarność i – wspólnie – trzy organizacje związkowe Polskiej Grupy Górniczej: NSZZ Solidarność, Związek Zawodowy Górników w Polsce oraz Kadra Górnictwo. Przypomniano, że PGG S.A. produkuje rocznie ok. 2 mln t węgla opałowego, który ulegnie wykluczeniu z rynku.

– Resort klimatu i środowiska bez skrępowań chce uderzyć zarówno w gospodarstwa domowe ogrzewane węglem, jak i w spółki węglowe czerpiące przychody ze sprzedaży węgla opałowego – mówi przewodniczący górniczej Solidarności Bogusław Hutek. Przypomina, że do niedawna z rządowego programu Czyste Powietrze dopłacano do zakupu nowoczesnych instalacji węglowych

wych. – Właściciele gospodarstw domowych posłuchali rządu, zamontowali sobie piece klasy 5 czy Ecodesign, a teraz, również przez rząd, mieliby być pozbawieni odpowiedniego paliwa? Nie ma i nie będzie na to naszej zgody – dodaje. Lider górniczej Solidarności przestrzega, że po wyeliminowaniu polskiego węgla na rynku otworzy się furta dla węgla z importu. Sytuacja finansowa spółek węglowych pogorszy się jeszcze bardziej i w konsekwencji, zgodnie z umową społeczną, trzeba będzie przeznaczyć dla nich większe subsydia. Sześć

KSGWK Solidarności podkreśla, że projekt jest sprzeczny z umową społeczną z 2021 r., w której przewidziano m.in. budowę na Górnym Śląsku instalacji do wytwarzania niskoemisyjnych paliw węglowych (typu e-coal, ecocoal) dla sektora komunalno-bytowego.

W ostatnich dniach mają ważny głos w sprawie projektu MKiŚ opublikowała Organizacja Zakładowa NSZZ Solidarność Pracowników Centrali Polskiej Grupy Górniczej S.A. Zwrócono uwagę na następstwa proponowanych przepisów dla spół-

ki, branży oraz rynku węgla kamiennego w Polsce.

Przypomniano, że zapotrzebowanie na węgiel opałowy w Polsce wynosi ok. 5,5 mln t, z czego 3,5 mln t (65 proc.) pokrywają krajowi producenci. Rozporządzenie doprowadzi do eliminacji 90 proc. krajowej podaży węgla opałowego, a w konsekwencji 90 proc. takiego paliwa zużywanego na krajowym rynku będzie musiało pochodzić z importu.

WITOLD GAŁĄZKA
BOŻENA SIEJA

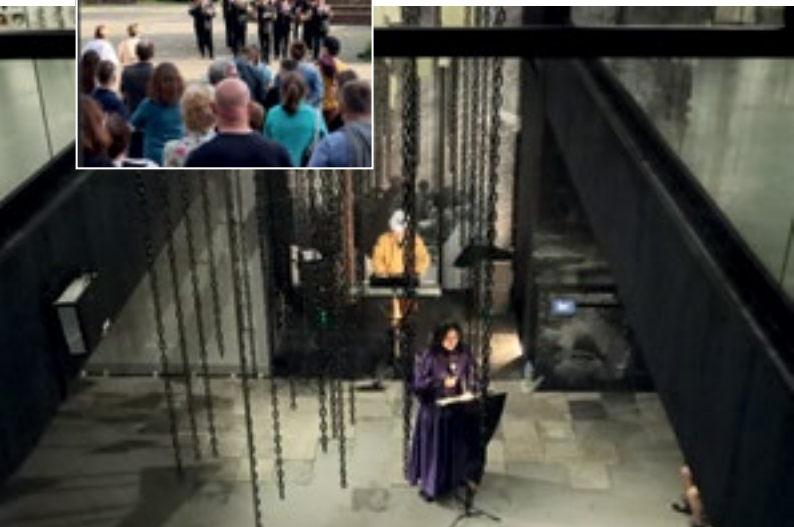

ROZPORZĄDZENIE W ZAMIERZONYM KSZTAŁCIE:

- ułatwi obchodzenie embarga nałożonego na rosyjski węgiel, bo 90 proc. węgla opałowego, który spełniałby parametry jakościowe z projektu, wydobywa się w kopalniach rosyjskich;
- doprowadzi do ograniczenia dostępności węgla opałowego na krajowym rynku;
- wprowadzi konieczność sortowania i przesiewania opału z węgla pochodzącego z importu i spowoduje, że na rynku krajowym dla gospodarstw domowych pojawią się miaty energetyczne;
- doprowadzi do wzrostu cen węgla opałowego przez eliminację krajowej podaży, co sprzyjać będzie wzrostowi niezadowolenia społecznego;
- spowoduje utratę przychodów rzędu 440 mln zł rocznie tylko w przypadku Polskiej Grupy Górniczej S.A., z uwagi na niemożność sprzedaży węgla opałowego i z powodu konieczności kruszenia go i wzbogacania nim miałów;
- spowoduje wzrost zapotrzebowania na środki pieniężne pochodzące z budżetu państwa u krajowych producentów węgla kamiennego objętych systemem wsparcia.

Pierwiastek górniczy Nocy Muzeów 2024

Śląskie Centrum Wolności i Solidarności 18 maja 2024 r. w ramach Nocy Muzeów zaprosiło na darmowe zwiedzanie wystawy stałej o stanie wojennym i pacyfikacji kopalni Wujek oraz zorganizowało warsztaty plastyczne nawiązujące do tematyki górniczej, m.in. z zakresu technik drukarskich. O tradycjach górniczych opowiadała dr Beata Piecha-van Schagen, prezentując wykład „Górnośląska Barbórka wcale nie jest wyjątkowa”. Corocznym, cieszącym się dużym zainteresowaniem, punktem Nocy Muzeów ŚCWIS jest zwiedzanie historycznych miejsc związanych z pacyfikacją strajku w kopalni Wujek. W tym roku uczestnicy tamtych wydarzeń oprowadzili m.in. po łaźni łańcuskowej, punkcie sanitarnym oraz stacji ratownictwa górniczego dwie grupy zwiedzających. Na placu przed Śląskim Centrum Wolności i Solidarności zagrała Orkiestra Górnicza KWK „Wujek”, a całą imprezę zakończył recital Joanny Kściuczyk-Jędrusik, aktorki wykonującej rolę świętej Barbary w spektaklu Teatru Śląskiego „Wujek.81. Czarna Ballada”.

ŚCWIS

Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze uczestników tegorocznej Nocy Muzeów zaprosiło na nocne zwiedzanie podziemi Kopalni Guido. W ramach Podziemnego Spaceru Górniczego można było zjechać szolą w całkowitych ciemnościach na poziom 320 (100 pięter w dół), przejść 3,5 km śladami górników aż do przodka oraz przejechać się 400 metrów podwieszaną kolejką górniczą. Podziemny Spacer Górniczy to jedna z najciekawszych atrakcji Kopalni Guido. Wybierają ją najczęściej osoby dorosłe i młodzież, którzy chcą poznać technikę i kulturę górniczą. Sztolnia Królowa Luiza natomiast zaprezentowała uczestnikom Nocy Muzeów 2024 Podziemną Podróż w Czasie i spacer chodnikiem, który w całości został wykuty w węglu oraz Podziemne Królestwo Maszyn, gdzie zobaczyć można było m.in. uruchomiony gigantyczny (bo ważący 22 tony) kombajn, pracujący przy ścianie wydobywczej. Podziemne Królestwo Maszyn to jedna z największych atrakcji Sztolni Królowa Luiza. Wybierają ją najczęściej rodzice z dziećmi (od 4. roku życia) oraz osoby, które interesują się przemysłem, techniką i historią. Po wizycie pod ziemią goście chętnie odwiedzają Strefę Carnall, czeka tam na nich m.in. najstarsza w Europie maszyna parowa, która działa nieprzerwanie od 100 lat.

OPRAC.: BOŻENA SIEJA

GRZEGORZ KOŁNIERZAK

PGG
family

- Remington - bądź sobą po swojemu
  - Russell Hobbs
- Odkrywaj technologię HP z rabatem 20%

REMINGTON®

Bądź sobą po swojemu

Remington to marka z długą historią – rozpoczęliśmy działalność w Nowym Jorku w 1937 roku. Nasze korzenie sięgają produkcji broni palnej i maszyn do pisania. Na przestrzeni lat przekształciliśmy się w jednego z głównych producentów akcesoriów do pielęgnacji osobistej. Obecnie mamy jeden cel – pomóc Ci wyglądać i czuć się świetnie.

Niezależnie od tego, czy pragniesz gładko ogolonego zarostu, perfekcyjnie ułożonych włosów, czy zadbanego wyglądu całego ciała – Remington oferuje wszystko, czego potrzebujesz, by czuć się i działać pewnie. Nasze produkty tworzymy, wykorzystując najnowsze osiągnięcia technologiczne, aby zapewnić najlepsze rezultaty. Od zaawansowanych powłok ceramicznych z mikroodżywkami w prostownicach, przez wielozadaniowe trymery do stylizacji, po skuteczne systemy tnące w maszynkach do golenia. Nasze profesjonalne narzędzia projektujemy z myślą o Twoim komforcie i wygodzie użytkowania.

Dbamy o to, aby nasze produkty były nie tylko skuteczne, ale także funkcjonalne i proste w obsłudze – dzięki strzyżarce bez problemu samodzielnie zadbasz o swój wygląd w domu, a dzięki suszarko-łokówce uzyskasz hollywoodzkie fale i niesamowitą objętość. Nasze produkty stanowią doskonały pomysł na użyteczny prezent dla każdego, kto pragnie dbać o siebie i swój wygląd. Jesteśmy towarzyszem Twojej codziennej pielęgnacji i stylizacji.

Szczegóły oferty skierowanej do Uczestników PGG Family dostępne są na stronie internetowej: www.pggfamily.pl zakładka ŚWIAT BENEFITÓW/zakupy

Russell Hobbs

A BRITISH ICON SINCE 1952

Russell Hobbs to brytyjska marka, która symbolizuje innowację i wysokiej jakości urządzenia kuchenne.

1952 – Bill Russell, Peter Hobbs

1955 – The K1 kettle

1960 – The K2 kettle

1977 – UK No.1 for coffee & toasters

W 1955 roku firma Russell Hobbs zaskoczyła świat rewolucyjnym wynalazkiem – pierwszym na świecie automatycznym czajnikiem Russell Hobbs K1. Ten przełomowy produkt nie tylko zmienił sposób przygotowywania gorących napojów, ale także znacząco poprawił bezpieczeństwo użytkowania. Od tego czasu seria K stała się synonimem niezawodności i innowacyjności w dziedzinie przygotowywania gorących napojów.

W 2022 roku firma Russell Hobbs obchodziła swoje 70. urodziny, podkreślając swoją niezmienną misję tworzenia przemyślanych rozwiązań, które ułatwiają ludziom życie i adresują potrzeby konsumentów w zmieniającym się świecie.

Russell Hobbs rozszerza swoją ofertę o nowe kategorie. Dużą popularność zyskały w ostatnim czasie frytkownicy beztłuszczowe z serii Satisfry, które pozwalają w szybki i łatwy sposób przygotowywać zdrowe posiłki. Ich działanie polega na cyrkulacji gorącego powietrza, którego zakres temperatur waha się między 30 a 260°C w zależności od modelu. Co ważne, stały obieg powietrza gwarantuje, że potrawy są opiekane równomiernie z każdej strony – a wszystko to odbywa się bez użycia tłuszczu lub z jego niewielką ilością. Urządzenia posiadają aż 10 programów dostępnych za jednym kliknięciem, które służą do przygotowywania smacowych frytek, ryb, owoców morza, soczystego kurczaka, steku, wieprzowiny, a nawet szybkich wypieków. Warto dodać, że Satisfry zużywa nawet o 68% mniej energii z porównaniem do tradycyjnego piekarnika!

Oprócz urządzeń kuchennych, Russell Hobbs specjalizuje się również w żelazkach i parownicach ręcznych. Przykładowo, żelazko Powersteam Ultra pozwoli Ci pracować „pełną parą” – niezależnie od tego, czy walczysz z upartymi miejscami przy guzikach, czy próbujesz wyprasować grube dżinsy, silna dystrybucja pary aż 70g/min pozwoli Ci cieszyć się idealnie gładkimi ubraniami. Parownice ręczne natomiast działają na zasadzie wody, którą wlewamy do zbiornika. Woda ta jest podgrzewana, w celu wytworzenia pary. Zajmuje to około 60 sekund. Później wystarczy skierować strumień pary na tkaninę, by mogła ona wnikać we włókna i wygładzić zagniecenia. Parownica najlepiej sprawdzi się do rozprasowania i odświeżenia ubrań, ale również do czyszczenia i dezynfekcji kanapy, zasłon i firanek, a nawet dziecięcych zabawek. Doskonale nada się również do zabrania w podróż, dzięki swoim niedużym wymiarom. W przypadku, kiedy zastanawiamy się, jaki wariant wybrać – parownicę czy żelazko, idealnie sprawdzi się Steam Genie 2 w 1, który oprócz funkcji pary, posiada również funkcję „tradycyjnego żelazka”.

Szczegóły oferty skierowanej do Uczestników PGG Family dostępne są na stronie internetowej: www.pggfamily.pl zakładka ŚWIAT BENEFITÓW/zakupy

We get life.

Odkrywaj technologie HP z rabatem 20%

Firma HP została założona w 1939 r. przez inżynierów Billa Hewletta i Dave'a Packarda. Jej kapitał początkowy wynosił 538 amerykańskich dolarów, a pierwszym klientem był Walt Disney Studios, do którego HP dostarczało oscylator audio Model 200A.

Od tego czasu wiele się zmieniło, choć wspólna wizja zaprzyjaźnionych inżynierów, by z pomocą technologii wymyślić lepszą przyszłość dla każdego, nadal pozostaje aktualna.

Technologia dostosowana do Twoich potrzeb

Nowe technologie HP zapewniają spersonalizowane doświadczenia, wykorzystując przełomowe innowacje, takie jak sztuczna inteligencja i funkcje Copilot

od Microsoft. Laptopy HP Spectre x360 to jedno z najbardziej adaptacyjnych komputerów na świecie z potężną wbudowaną technologią AI. Z kolei Envy Move to wyjątkowy komputer typu All-in-One, który przekształca każde pomieszczenie w wielofunkcyjne miejsce pracy lub centrum rozrywki dla każdego z domowników. W dodatku w swoim portfolio HP posiada marki gamingowe Omen oraz HyperX oferujące urządzenia o wysokiej mocy i doskonałych możliwościach graficznych, specjalnie dla graczy i streamerów.

Druk wymyślamy na nowo

W HP skalujemy drukowanie według potrzeb. W ofercie posiadamy drukarki i rozwiązania do domu, urządzenia do niewielkich firm jak np. LaserJet z energooszczędnymi tonerami TerraJet, czy wyspecjalizowane urządzenia dla drukarni (m.in. serii Latex) wykorzystujące biały atrament do tworzenia efektownych projektów, np. oznakowań, dekoracji, tapet ściennych czy oklein samochodowych.

Na rynek wprowadziliśmy innowacyjną usługę subskrypcji druku – Instant Ink, która oferuje możliwość drukowania bez zbędnych przerw. Wszystko dzięki rozwiązaniu, które wykrywa, kiedy w drukarce kończy się oryginalny atrament i automatycznie zamawia kolejne wkłady, aby użytkownik otrzymał nowy zapas jeszcze przed wyczerpaniem poprzedniego.

Sklep HP Store

HP posiada własną platformę do zakupów online, w której klienci znajdą przekrojową ofertę. Sklep HP Store oferuje bezpieczne zakupy na oficjalnej stronie producenta, a oferta jest bardzo konkurencyjna cenowo. Dostawy i zwroty są darmowe, a nad całością czuwa lokalny zespół wspierający klientów i gwarantujący wysokiej jakości obsługę. W dodatku, gdy cena produktu zakupionego w HP Store spadnie w ciągu 21 dni od złożenia zamówienia, producent zwraca różnicę.

Specjalna oferta dla Pracowników PGG

Już teraz szeroka oferta produktów firmy HP jest dostępna dla Pracowników PGG z rabatem 20% na wszystkie urządzenia konsumenckie (z wyłączeniem tuszy i tonerów, laptopów z programu „Laptop dla nauczyciela” oraz produktów oznaczonych banerem Super Cena).

**Skorzystaj z ekskluzywnej linii priorytetowej HP:
713 424 518
poniedziałek-piątek:
9.00-17.30**

Szczegóły oferty skierowanej do Uczestników PGG Family dostępne są na stronie internetowej: www.pgfamily.pl zakładka ŚWIAT BENEFITÓW/ zakupy

Patrick Moreno zagrał dla fanów w Tajlandii, Japonii i Chinach

Z tournée po krajach azjatyckich wrócił DJ i producent muzyczny Patrick Moreno, który na co dzień jest inspektorem dołowym Zespołu Środkami Produkcji, Remontowej, Serwisów i Dzierżaw kopalni Piast-Ziemowit ruch Ziemowit. Patryk Bielowicz, bo tak naprawdę się nazywa, podczas trasy koncertowej zagrał w Tajlandii w Bangkoku, w Japonii w Tokio oraz w Chinach w Szanghaju i w Chengdu. Przy okazji nawiązał wiele nowych relacji muzycznych i już myśli o kolejnej trasie. Mimo ogromnej popularności z pracy w kopalni nie rezygnuje. Rozmawiała z nim dziennikarka Daria Klimza.

Daria Klimza: Opowiedz, jak wspominasz ten wyjazd? Jak Cię tam przyjęli? Co było najważniejszym celem Twojej podróży?

Patrick Moreno: – Wszędzie zostałem niezwykle ciepło przyjęty. Spotkałem wielu artystów, nawiązałem mnóstwo nowych kontaktów. Oprócz 4 koncertów, miałem sporo spotkań z menadżerami, więc był to dla mnie pracowity czas, który, mam nadzieję,

zapoczątkuje w przyszłości. Najważniejszym punktem mojej podróży był jednak Siam Songkram Music Festival w Bangkoku, który trwał od 12 do 16 kwietnia.

Jakie zrobił na Tobie wrażenie ten festiwal? I jak podobała Ci się Tajlandia?

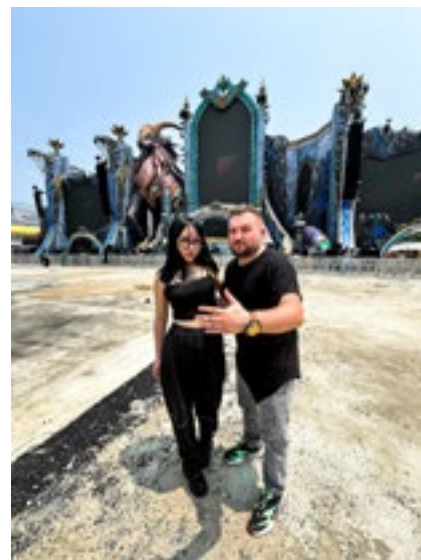
– Dla mnie pobyt w Bangkoku to był ogromny szok, bo tamtejsza kultura różni się diametralnie od tej, którą znamy w Europie. Ludzie są bardzo otwarci i prowadzą bujne życie towarzyskie. Żyją z dnia na dzień. Potrafią iść na imprezę późnym wieczorem, a rano meldują się w pracy. Dla nich godzina czternasta, to jak dla nas dwudziesta druga. Mniej więcej o tej porze miasto budzi się do życia, a ludzie wychodzą z domów na... obiad. Szalone, prawda? Nie ukrywam, że po powrocie musiałem dojść do siebie, aby na nowo zacząć funkcjonować w rodzimych warunkach.

Czy tam na ulicy ludzie rozpoznają Cię i proszą o autograf?

– Nie, ludzie na ulicy mnie zaczepiają. Musisz zrozumieć, że tam są naprawdę wielkie miasta. Małe liczby tak naprawdę kilka milionów ludzi. Dla przykładu Chengdu, mia-

sto w Chinach, gdzie występowałem, liczy ponad piętnaście milionów mieszkańców! Co innego w klubach, w których grałem, tam wszyscy chcieli mnie osobiście poznać – co było bardzo miłe.

Co zapadło Ci najbardziej w pamięć podczas tej podróży. I który kraj spodobał Ci się najbardziej?

– Azjatycka kultura ogólnie mi się podoba. Przyznam szczerze, że ta podróż skłoniła mnie do przemyśleń. Po pobycie w tych kilku krajach widzę sporo minusów wynikających z życia w Polsce czy Europie, jak na przykład wysokie koszty życia w stosunku do zarobków. I bardzo odczułem stres i presję, która czai się w naszym kraju za każdym rogiem. Potrzebujemy więcej luzu!

A nie kusi Cię, żeby tam wyjechać na stałe?

– Nie. Tutaj mam pracę w kopalni, rodzinę i dzieci. Tak naprawdę moja żona i rodzina bardzo dużo poświęcają dla mnie. Gdy wyjeżdżam, żona zostawia cały dom na głowie... Rodzina jest u mnie na pierwszym miejscu. Gdybym był młodszy i nie miał dzieci, może bym żonę przekonywał, by tam zamieszkać, ale teraz mam inne priorytety. Może jak kiedyś przejdę na emeryturę, to tam wrócę. Kto wie.

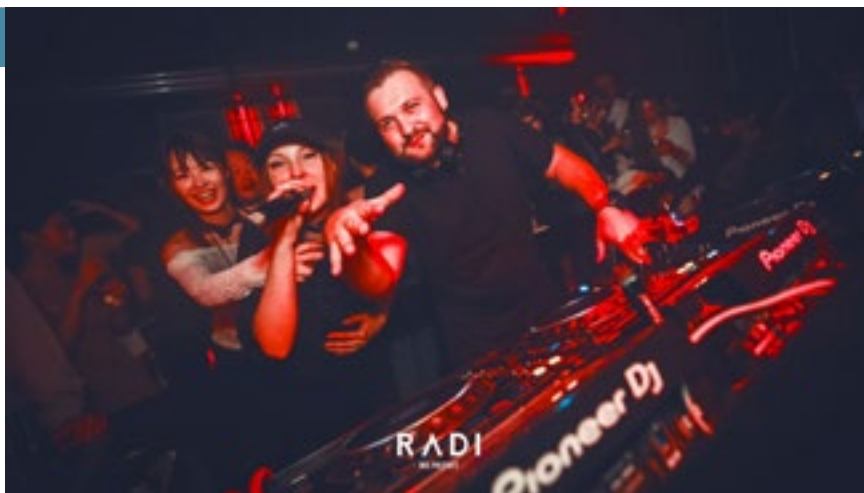
No, ale może uda się rodzinę namówić, żebyście wspólnie pojechali do krajów Azji w przyszłości na Twój koncert?

– To na pewno, rozmawiałem o tym z moją agencją muzyczną, liczę na to, że uda się nam wspólnie wyjechać na koncert, a przy okazji krótkie wczasy.

To ja może zmienię nieco temat na związany z kuchnią. Gdy wrócisz ostatnio z Japonii, to zachwalałeś ich potrawy. Jak oceniasz kuchnię chińską i tajską?

– Zawsze podkreślam, że mamy w Polsce najlepszą kuchnię na świecie, ale muszę szczerze przyznać, że mnie Azja kulinarnie przekonała i zakochałem się w tamtejszym

DJ Patrick Moreno muzyką zajmuje się już ponad dwie dekady. Jego kariera nabrała tempa kilka lat temu, kiedy występował w Chinach, Amsterdamie i Austrii. Pandemia nieco przystopowała jego plany, ale od zeszłego roku nadgania stracony czas. DJ Patrick Moreno obecnie wydaje swoje utwory w takich wytwórniach, jak: Spinnin Records, Revealed Recordings, Universal Music, Armada Music, 2Dutch, Eclipse Records, Proximity, Mixmash Records, Smash The House. Współpracuje na stałe z wokalistami z Europy i Stanów Zjednoczonych. Potwierdzeniem jego popularności są supporty popularnych artystów sceny EDM (m.in. Hardwell, David Guetta, Martin Garrix, R3hab).

szym jedzeniu. Mają niezliczoną ilość potraw, smaków, przypraw, kolorów. Pysznie i zdrowo zarazem.

Zapytam o najbliższe plany. Czy jakieś nowe utwory się szykują?

– Tak, kończę teledysk z japońską DJ-ką. Już blisko finału, było dużo poprawek, ale myślę, że przed wakacjami na pewno wydamy ten utwór.

A kiedy i gdzie można będzie Cię zobaczyć na występ w Polsce?

– Myślę, że mogę zdradzić, że wystąpię w moim rodzinnym Oświęcimiu na koniec wakacji, ale więcej informacji na ten temat pojawi się wkrótce na moich social mediach.

Dziękuję za rozmowę.

Z wizytą u naszych bratanków

Kiedy mówimy o Węgrzech, od razu myślimy o Balatonie, czyli największym w Europie Środkowej jeziorze, nad które kiedyś tłumnie ścigali Polacy w okresie letnim. Jedną z najważniejszych metropolii Europie Środkowej, stolicą i największym miastem Węgier jest Budapeszt, położony nad Dunajem w północnej części kraju. Formalnie powstał w latach 1872–1873 z trzech połączonych ze sobą miast: Budy i Óbudy na prawym brzegu Dunaju oraz Pesztu – na lewym.

Miasto jest prawdziwą skarbnicą zabytków, od gotyckich kościołów po secesyjne kamienice. Zabytki takie jak Zamek Królewski, Bazylika św. Stefana czy Most Łańcuchowy nie tylko opowiadają o historii miasta, ale również podkreślają jego znaczenie jako ważnego ośrodka kulturalnego i politycznego regionu. Budapeszt jest również ważnym centrum kultury. To miasto muzyki, sztuki i literatury, licznych teatrów, galerii i kawiarni, gdzie tradycja miesza się z nowoczesnością. Węgierska kuchnia, wino i tradycyjny napój – palinka – są kolejnymi aspektami kultury, które warto poznać podczas pobytu w tym mieście.

Klimat Budapesztu jest kontynentalny, z gorącymi latami i chłodnymi, mroźnymi zimą. Jednak niezależnie od pory roku miasto zawsze tętni życiem, oferując mieszankę tradycji i nowoczesności, która przyciąga turystów z całego świata.

Jednym z najbardziej charakterystycznych miejsc w Budapeszcie jest Budynek Parlamentu, znany także jako Országház. Położony nad brzegiem Dunaju, ze swoimi smukłymi wieżami i strzelistymi szczytami jest prawdziwym klejnotem architektury neogotyckiej i jedną z najważniejszych atrakcji stolicy Węgier. Jego budowa, która trwała 17 lat, została ukończona w 1902 roku i od tamtego czasu budynek parlamentu zdominował panoramę miasta. Znajduje się tutaj 691 pomieszczeń, 10 dziedzińców, 27 wejść i 29 schodów, co czyni go jednym z największych budynków parlamentarnych na świecie. Wnętrze budynku jest

równie imponujące, jak zewnętrzne fasady. Bogato zdobione pomieszczenia, w tym główna sala obrad, zdumiewają swoim przepychem. Sufit jest ozdobiony złotem, a na ścianach można zobaczyć malowidła węgierskich i greckich artystów przedstawiające sceny z historii Węgier. Jednym z najważniejszych eksponatów w budynku parlamentu jest Korona Świętego Stefana – narodowy skarb Węgier, który jest przechowywany w sejfie opancerzonym szkłem.

Na wzgórzu nad brzegiem Dunaju usytuowany jest Zamek Królewski, znany również jako Budai Vár, który jest nie tylko dominującym elementem panoramy miasta, ale także fascynującym miejscem, w którym historia i kultura Węgier ożywają. Pierwotny zamek został zbudowany w XIII wieku, ale obecny jego wygląd pochodzi z XVIII wieku

i jest pięknym przykładem architektury barokowej. Przez wieki zamek służył jako rezydencja królewska, twierdza i pałac prezydencki, a dziś jest siedzibą dwóch ważnych instytucji kulturalnych: Węgierskiego Muzeum Historycznego i Galerii Narodowej. Wieczorem zamek, kiedy jest oświetlony, tworzy niesamowitą atmosferę i jest jednym z najpiękniejszych widoków w Budapeszcie.

Położony na końcu Andrásy út, jednej z głównych ulic miasta, Plac Bohaterów, znany również jako Hősök tere, jest monumentalnym hołdem dla węgierskich liderów i bohaterów narodowych. Centrum placu zajmuje imponujący, 36-metrowy kolumnowy pomnik o nazwie Milleniumi emlékmű, zbudowany w 1896 roku, aby uczcić tysiąclecie osiedlenia Węgrów na terenach dzisiejszych Węgier. Na szczycie

kolumny znajduje się statua Archanioła Gabriela, który według legendy ukazał się św. Stefanowi, pierwszemu królowi Węgier, i wręczył mu koronę. Wokół kolumny rozmieszczone są statuy siedmiu węgierskich wodzów, którzy poprowadzili plemiona do kraju w IX wieku. Za nimi znajduje się półkolisty mur z 14 posągami węgierskich królów i bohaterów, od św. Stefana do Lajosa Kossutha, jednego z liderów rewolucji z 1848 roku. Plac Bohaterów jest również otoczony przez dwa znaczne budynki kulturalne: Muzeum Sztuk Pięknych, które przechowuje jedną z najważniejszych kolekcji sztuki na świecie, i Pałac Sztuki, który jest jednym z głównych miejsc dla wystaw sztuki współczesnej. Ciekawostką jest to, że Plac Bohaterów jest częścią

„Millenniumi földalatti vasút”, pierwszego metra na kontynencie europejskim, które jest obecnie wpisane na Listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Széchenyi Fürdő, czyli Łaźnie Széchenyiego, to prawdziwa gratka dla miłośników relaksu i wellnessu. Znane jako jedno z największych łaźni termalnych w Europie oferują niepowtarzalne doświadczenie, które łączy zdrowotne korzyści wód termalnych z fascynującą architekturą. Zlokalizowane w sercu Városliget, łaźnie Széchenyiego otoczone są pięknym parkiem i impresjonistycznym budynkiem, który zbudowany został w stylu neobarokowym na początku XX wieku. To monumentalne miejsce składa się z 18 basenów – zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych – które oferują wody o różnej temperaturze, od chłodnych po gorące. Woda w basenach

Czy wiesz, że...

12 marca 2007 roku parlament Węgier uznał dzień 23 marca Dniem Przyjaźni Polsko-Węgierskiej. Cztery dni później analogiczną uchwałę podjął przez aklamację polski Sejm.

Széchenyiego jest naturalnie podgrzewana i zawiera wiele minerałów, które mają korzystny wpływ na zdrowie.

Jednym z najbardziej rozpoznawalnych miejsc w stolicy Węgier jest Most Łańcuchowy, znany na Węgrzech jako Széchenyi Lánchíd. Otwarty w 1849 roku, był pierwszym stałym mostem łączącym Budę i Pest – dwie strony miasta rozdzielone przez Dunaj. Most został zaprojektowany przez brytyjskiego inżyniera Williama Tierney'ego Clarka i wzniesiony przez szkockiego inżyniera Adama Clarka, a jego nazwa pochodzi od groźnych łańcuchów zawieszonych między dwiema potężnymi wieżami w stylu klasycystycznym. Zdobiony jest również monumentalnymi rzeźbami lwów na każdym końcu, które dodają mu majestatyczności. W nocy most jest pięknie podświetlony, co tworzy niezapomniany widok.

Węgierska kuchnia jest znana z intensywnych smaków, aromatycznych przypraw i satysfakcjonujących potraw, w których dominują dojrzała papryka i pomidory.

- Znany na całym świecie Gulyás, to aromatyczna zupa z kawałkami mięsa, ziemniaków, czerwonej papryki i przypraw. Prawdziwy węgierski gulasz smakuje najlepiej w jego ojczyźnie za sprawą dojrzewającej w węgierskim słońcu papryki.
- Pörkölt i Paprikás to potrawy na bazie mięsa duszonego w sosie z papryką. Pörkölt przypomina gulasz, ale jest gęstszy, natomiast Paprikás to delikatne danie z kurczaka w kremowym sosie paprykowym, podawane z tradycyjnymi kluskami nokedli.
- Langosz (Lángos) znany również w Polsce, to tradycyjna, smażona w głębokim oleju, węgierska przekąska w kształcie okrągłych płaskich placków. Oryginalnie składnikami ciasta są mąka pszenna, drożdże, gotowane utłuczone ziemniaki, mleko, cukier, sól i olej. Langosz najczęściej podawany jest z kwaśną śmietaną i tartym serem, ale można też dostać wersje z różnymi dodatkami, na przykład z czosnkiem czy kiełbasą.
- Töltött paprika to papryki nadziewane mięsem i ryżem, duszone w sosie pomidorowo-paprykowym.
- Somlói galuska jest tradycyjnym deserem składającym się z warstw biszkoptu, kremu i orzechów, polany czekoladowym sosem.
- Pálinka to mocny lokalny napój alkoholowy destylowany z owoców, popularny w całej Europie Środkowej, ale węgierska wersja jest szczególnie ceniona. Węgry są znane z produkcji wina, a słodkie białe wina z regionu Tokaj to prawdziwa perła w koronie węgierskiej winiarskiej tradycji.

Europa na weekend

Na Wzgórzu Zamkowym rozlokowało się uroczne skupisko kolorowych kamieniczek, w których znajdują się kawiarnie, restauracje i hostele. Najważniejszą świątynią na wzgórzu jest kościół Macieja, nazwany tak na cześć króla Węgier. Na tyłach kościoła znajduje się Baszta Rybacka. Niedługo stanowiła punkt obronny, dziś jest najciekawszym tarasem widokowym na

miasto. Najważniejszym budynkiem wzgórza jest oczywiście Zamek Buda, którego pierwszą wersję wzniesiono w XIV wieku. Był on wielokrotnie przebudowywany na przestrzeni dziejów.

Kolejnym interesującym miejscem Budapesztu jest Wzgórze Gellerta – piękne wzniesienie o wysokości 235 metrów, nad brzegiem rzeki Dunaj, na zachód od Wzgórza Zamkowego. Nazwę zawdzięcza biskupowi Gellertowi, który na tym wzgórzu został przez pogan zamknięty w drewnianej beczce i zrzucony ze szczytu. Poza pięknym parkiem oraz cytadelą na górze znajduje się wysoki na 40 metrów Pomnik Wolności. Jest to postać kobiety trzymającej nad głową liść palmowy. Cytadelę wzniesiono na upadku Powstania Węgierskiego (1948-1949 – walki o niepodległość Węgier znajdujących się w Cesarstwie Austriackim), a Pomnik Wolności upamiętnia radzieckich bohaterów, którzy oswobodzili Węgry w 1945 r. U podnóża Góry Gellerta w 1926 roku powstał Kościół Skalny – w miejscu starej groty św. Iwana. Osiem lat później obok kościoła powstał klasztor ojców paulinów, którzy opiekują się tym

kościółem. Dla Polaków najważniejsza jest jedna z kaplic, poświęcona właśnie Polsce. W kaplicy umieszczony jest polski ołtarz, którego głównym elementem jest rzeźba orła z brązu w złotej koronie.

Budapeszt, będąc sercem Węgier, oferuje bogatą paletę tradycyjnych smaków, które odnajdziemy na przepięknej Hali Targowej, pełnej straganów z artykułami spożywczymi, pamiątkami i jedzeniem.

OPRAC.: BOŻENA SIEJA

BĘDZIE GŁOŚNO!

Carnall Festival 2024 w Zabrzu

Festiwal muzyczny w sercu Śląska

W najbardziej postindustrialnej przestrzeni na Śląsku, Sztolni Królowa Luiza w Zabrzu, przez całe wakacje odbywać się będzie czwarta edycja Carnall Festivalu. To unikatowe wydarzenie, które zyskało uznanie tysięcy uczestników, w tym roku ponownie przyciągnie miłośników muzyki z całej Polski. Festiwal wspiera wartościowe zjawiska polskiej kultury muzycznej oraz trendy i międzynarodowe standardy muzyczne.

Transformacja postrzegania Śląska

Festiwal jest istotnym elementem w procesie transformacji postrzegania przemysłowych przestrzeni Górnego Śląska. W zrewitalizowanej Sztolni Królowa Luiza w Zabrzu dbałość o tradycje i dziedzictwo spotyka się z nowymi doświadczeniami i zjawiskami artystycznymi. To miejsce, gdzie historia regionu harmonijnie współgra z nowoczesnymi trendami.

Gwiazdy poprzednich edycji

W 2023 roku w wydarzeniu wzięło udział tysiące osób, a na scenie zagrały największe gwiazdy polskiej muzyki, takie jak **Vito Bambino**, **Brodka** czy **Rogucki**. Tegoroczny line-up jest równie imponujący, przyciągając uwagę zarówno fanów, jak i krytyków muzycznych.

Carnall Festival to jedno z najważniejszych wydarzeń muzycznych w Polsce, które co roku przyciąga tysiące uczestników. W 2024 roku hasło reklamowe festiwalu „BĘDZIE GŁOŚNO!” idealnie oddaje atmosferę, która zapanuje w Sztolni Królowa Luiza w Zabrzu. Nie przegapcie tej wyjątkowej okazji

CARNALL

FESTIVAL

do doświadczenia muzyki w niepowtarzalnym, postindustrialnym otoczeniu.

LINE UP:

07.07.2024 r.

Daria ze Śląska, Natalia Szroeder,

21.07.2024 r.

Fisz Emade Tworzywo, O.S.T.R.,

04.08.2024 r.

Oskar Cyms, Patrycja Markowska,

25.08.2024 r.

Young Igi, Otsochodzi i Daria Zawiałow.

*dodatkowo w dniach: 13.07, 27.07, 10.08, 31.08 w godzinach 20:00 – 02:00 zapraszamy na darmowe plenerowe potańcówki – „ŚWIEŻE BRZMIENIA” również w Strefie Carnall.

Każdy koncert poprzedzi występ Orkiestry Dętej Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu!

Konkurs recytatorski rozstrzygnięty

Wojewódzki Konkurs Recytatorski „Drogi do Wolności – twórczość Jacka Kaczmarskiego” po raz piąty odbył się w Śląskim Centrum Wolności i Solidarności. Występy młodych recytatorów miały miejsce 4 czerwca 2024 r.

Uczestnikami konkursu byli uczniowie z klas 7 i 8 szkół podstawowych oraz ze szkół średnich z województwa śląskiego. Mieli za zadanie przedstawić wybrany utwór barda „Solidarności” – wiersz lub tekst piosenki – o tematyce historycznej lub społeczno-politycznej. Publiczność usłyszała zarówno znane, jak i mniej popularne teksty Jacka Kaczmarskiego. Nie zabrakło też

niebanalnych rekwizytów scenograficznych oraz elementów aktorskich wzbogacających recytację.

W jury zasiadli w tym roku: Beata Kowolik, Grzegorz Kusiak (reprezentujący grono pedagogiczne tyskiej Szkoły Podstawowej nr 7) oraz aktor Dariusz Niebudek.

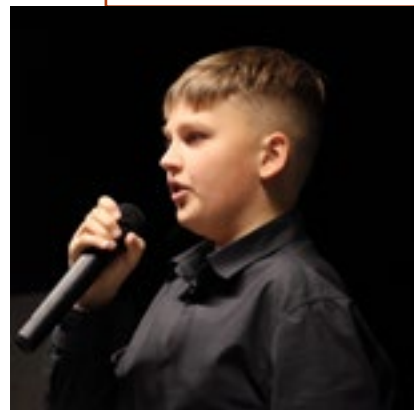
Laureatami w kategorii szkół średnich zostali: 1. miejsce – Oliwia Sojda z III Liceum Ogólnokształcącego im. S. Wyspiańskiego w Tychach, 2. miejsce – Hanna Kaczmarczyk z II Liceum Ogólnokształcącego im. C. K. Norwida w Tychach oraz 3. miejsce – Alicja Książczyk z III Liceum Ogólnokształcącego im. S. Wyspiańskiego w Tychach. Wyróżnieniem uhonorowano Agatę Parę z Uniwersyteckiego I Liceum Ogólnokształcącego im. J. Słowackiego w Chorzowie.

Wśród uczniów szkół podstawowych pierwsze miejsce zajął Tymon Augustyniak ze Szkoły Podstawowej nr 33 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. S. Ligonia w Katowicach, miejsce drugie Justyna Groetschel ze Szkoły Podstawowej nr 1 im. R. Zareby w Tychach, miejsce trzecie przypadło Olafowi Nowickiemu ze Szkoły Podstawowej nr 7 im. Powstańców Śląskich w Tychach. Jury przyznało również wyróżnienia: Julii Mitterskiej ze Szkoły Podstawowej nr 36 im. Narodów Zjednoczonej Europy w Tychach oraz Jakubowi Popędzie ze Szkoły Podstawowej nr 48 im. J. Ligonia w Katowicach.

Organizatorami konkursu recytatorskiego są Szkoła Podstawowa nr 7 im. Powstańców Śląskich w Tychach oraz Śląskie Centrum Wolności i Solidarności.

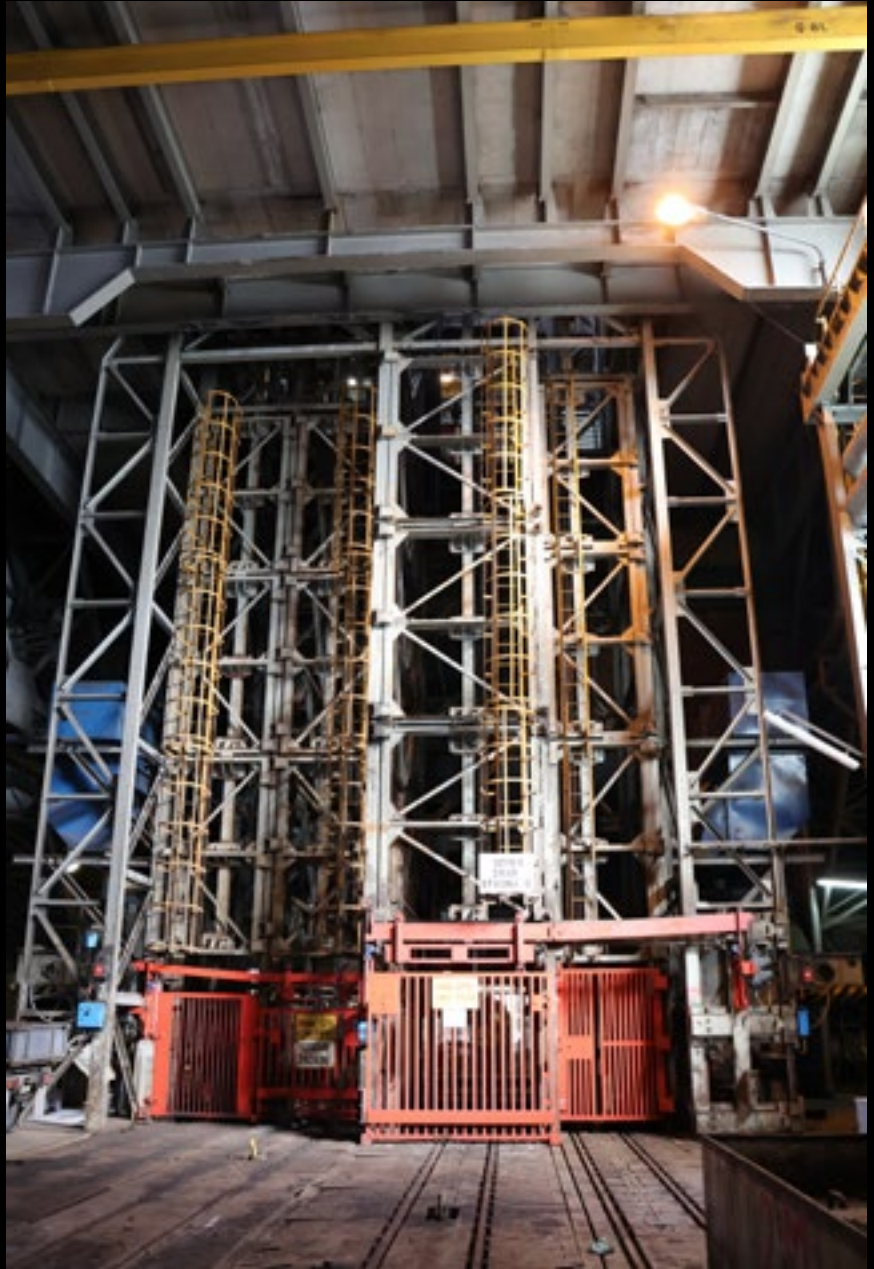
Kopalnia Jankowice

Złoże węgla kamiennego kopalni ROW – Ruch Jankowice położone jest w obrębie województwa śląskiego, na terenie gminy i miasta Rybnik (dzielnice: Boguszowice, Popielów), gminy Świerklany (miejscowości: Jankowice, Świerklany Górne i Dolne) oraz gminy Marklowice (miejscowość Marklowice). Budowę kopalni rozpoczęto w latach 1913–1915 na obszarze górniczym należącym do księżyk Donnersmarck. W 1916 roku nastąpiło przekazanie kopalni do eksploatacji i rozpoczęcie wydobycia węgla kamiennego. Kopalnia do 1922 roku i w latach okupacji nosiła nazwę „Blücher-Schächte”. Następnie w latach 1922–1934 nosiła nazwę „Szyby Blücher”, w latach 1934–1939 „Szyby Jankowice”, a od 1945 „Jankowice”.

OPRAC.: BOŻENA SIEJA

Klimatyzacja centralna powstaje na Staszycu

W kopalni Staszic-Wujek trwa budowa kolejnego w Polskiej Grupie Górniczej systemu „Klimatyzacji centralnej o minimalnej mocy 6 MW” rozumianej jako kompletny układ klimatyzacji. O rozpoczęciu prac informowaliśmy w jednym z artykułów zamieszczonych w „Magazynie PGG” w ubiegłym roku.

JAK TO SCHŁODZIĆ?

W większości kopalń podziemnych następuje etapowy wzrost temperatury związany z koniecznością wybierania złoża na coraz niższych poziomach głębokościowych. W tej sytuacji wykorzystywane są dwa sposoby schładzania temperatury. Pierwszy to stosowanie klimatyzacji lokalnej lub grupowej poprzez instalowanie maszyn klimatyzacyjnych mniejszej mocy w bezpośrednim sąsiedztwie oddziałów wydobywczych. Drugi to budowa klimatyzacji centralnej poprzez instalowanie maszyn klimatyzacyjnych o dużych mocach chłodniczych na powierzchni lub maszyn klimatyzacyjnych na dole w centralnym miejscu kopalni i transportujących „chłód” do oddziałów wydobywczych.

W wymienionych układach klimatyzacji wykorzystuje się urządzenia chłodnicze, które w zależności od czynnika pośredniczącego w wymianie ciepła (chłodziwa) można podzielić na:

urządzenia chłodnicze bezpośredniego działania, urządzenia chłodnicze pośredniego działania schładzające wodę (temperatura wody schładzanej 1,5–5°C),

urządzenia wytwarzające lód sztuczny wykorzystywany następnie do produkcji wody lodowej lub zawiesziny lodowej,

urządzenia chłodnicze wytwarzające zawieszinę lodową czasem zwaną również lodem zawieszinowym.

W klimatyzacji centralnej wykorzystuje się powierzchniowe agregaty schładzające wodę, która transportowana jest pionowy-

mi rurociągami na dół kopalni i rozprowadzana siecią rurociągów do podziemnych chłodnic powietrza. Wzrost ciśnienia hydrostatycznego wody w takim obiegu chłodniczym uniemożliwia bezpośrednie zasilanie chłodnic powietrza. Chłodnice i podziemna instalacja chłodnicza projektowane są na maksymalne ciśnienia 4 MPa. Zwiększenie dopuszczalnego ciśnienia w instalacji nie jest ekonomicznie uzasadnione.

KOLEJNY ETAP

W czwartek 9 maja odbyło się spotkanie zespołu ds. nadzoru nad realizacją umowy dotyczącej budowy klimatyzacji centralnej dla Ruchu Murcki–Staszic. W trakcie spotkania poinformowano o zakończeniu jednego z kluczowych etapów: „Prace przy wykonaniu rurociągu nr 2 w technologii odwiertu od poziomu zrębu do poziomu 900 m”.

Teraz wykonawcy przystąpili do realizacji następnego etapu prac związanych

z zabudową urządzeń w komorze technicznej na poziomie 900 m dotyczących wyposażenia dołowej części klimatyzacji centralnej. Zakończenie prac związanych z wykonaniem całości instalacji klimatyzacji centralnej nastąpi terminowo, to jest do 24 miesięcy od podpisania umowy i wiąże się z koniecznością realizacji przez Wykonawcę zabudowy instalacji w komorze technicznej na poziomie 900 m.

W trakcie spotkania odniesiono się również do postępu robót przy części powierzchniowej stacji klimatyzacji centralnej.

Wskazano, że roboty związane z tą częścią zadania postępują zgodnie z przyjętym harmonogramem i w żadnym aspekcie realizacji nie są opóźnione.

Przypomnijmy, że po zakończeniu wiercenia otworów technicznych OCK-1 i OCK-2, zarurowaniu i zacementowaniu rur $\varnothing 9\%$ (244,5 mm $\times$ 8,9 mm) oraz ściągnięciu płynu z otworów, zostaną one połączone od miejsca zakończenia rurociągów w odwiertach na poz. 900 m do stacji wymiany ciśnienia SWC oraz dla obiegu wtórnego od SWC do połączenia z istniejącą siecią rurociągów klimatyzacji grupowej zlokalizowanych na poz. 900 m.

Według zapewnień wykonanie dwóch rurociągów technologią odwiertów z powierzchni kopalni do poz. 900 m o średnicy wewnętrznej rurociągów DN 220 mm umożliwi przepływ wody przy prędkości przepływu nie większej niż 3 m/s, co gwarantować będzie spełnienie (osiągnięcie) wymaganych parametrów pracy klimatyzacji centralnej.

Ma to kluczowe znaczenie dla całej inwestycji, ponieważ zgodnie z przepisami w miejscu pracy powinna panować temperatura do 28°C. Gdy wynosi więcej, czas pracy należy skrócić do sześciu godzin. Powyżej 33°C ludzie nie mogą pracować, a może być prowadzona jedynie akcja ratownicza. Regulują to między innymi dwa akty prawne: Rozporządzenie Ministra Energii w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących prowadzenia ruchu podziemnych zakładów górniczych oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych.

Zapewnienie stabilnych w czasie parametrów mikroklimatu drogą wentylacji i klimatyzacji wyrobisk jest trudne do uzyskania. Generalnie, w wyniku zwiększenia koncentracji wydobywania oraz schodzenia z eksploatacją na głębsze poziomy, w najbliższej przyszłości w polskich kopalniach należy się liczyć z dalszym pogarszaniem się warunków klimatycznych. Oddział Staszic-Wujek Polskiej Grupy Górniczej – budując system klimatyzacji centralnej, chce być gotowy na te wyzwania.

ZBIGNIEW PIKSA

Planujesz urlop? Jedziesz na wakacje?

Zarezerwuj bilet • Zapytaj o drogę
• Zrozum miejscowych • Poznaj kulturę •

Korzystaj ze słownika,
zwrotów i lekcji w pięciu językach świata!

eTutor - zawsze z Tobą w Twoim telefonie

Zarejestruj się. Zaloguj się. Zyskaj językową pewność siebie.

etutor

